

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.4.1-96-121/23

Датум: 06.07.2023. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „САС“ д.о.о. Прибој, за обнављање еколошке дозволе за малу хидроелектрану „Крупац“ инсталисане снаге 2 MW, која се налази на ријеци Жељезници, на земљишту означеном као к.ч. бр. 542/2, 543, 544 и 545/2 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа и к.ч. бр. 843/2, 2317/2 и 2325 К.О. Кијево, општина Трново, а на основу члана 94. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17), члана 76. став (2) Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10, 66/18 и 132/22) д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Обнавља се рјешење овог министарства, број: 15.04-96-75/18 од 11.09.2018. године, којим је издата еколошка дозвола одговорном лицу „САС“ д.о.о. Прибој, за малу хидроелектрану „Крупац“ инсталисане снаге 2 MW, која се налази на ријеци Жељезници, на земљишту означеном као к.ч. бр. 542/2, 543, 544 и 545/2 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа и к.ч. бр. 843/2, 2317/2 и 2325 К.О. Кијево, општина Трново, са роком важења до 11.09.2028. године, под сљедећим условима:

2. Погони и постројења за која се издаје еколошка дозвола су:

2.1. Хидроенергетско постројење МХЕ „Крупац“ које чине сљедећи објекти:

- водозахватна грађевина која се састоји од три цјелине: чеони водозахват на лијевом крилном зиду са таложном комором, преливни праг фундиран у дно ријеке и рибља стаза и темељни испуст на десном крилном зиду, слапиште за умирење преливног млаза са крилним зидовима (са лијеве и десне стране) на чијој лијевој страни се налази чеони водозахват дужине 5 m у којем се налази устава,
- цевовод од водозавата до машинске зграде, дужине 2770 m чија траса је постављена на лијевој страни обале, између пута и ријеке,
- машинска зграда,

3. „САС“ д.о.о. Прибој дужно је да:

3.1. Испуњава основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање обнављање дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту животне средине

- Не угрожавати нити ометати здравље људи који живе на подручју утицаја постројења на животну средину.
- Обавезно вршити редовне периодичне прегледе услова радне средине и контролу примјене мјера за заштиту радне и животне средине.
- Сва машинска опрема и инсталације морају одговарати важећим стандардима и нормама квалитета.
- Сва уграђена опрема и инсталације морају бити заштићени одговарајућим премазима, те испитана пробама на одговарајући притисак и непропусност изолације.
- Предузимати неопходне мјере за спречавање несрећа и ограничавање њихових посљедица.
- Предузимати све одговарајуће превентивне мјере тако да се спријечи загађење.
- Енергетске и природне ресурсе ефикасно користити.
- Предузимати неопходне мјере за спречавање инцидената и ограничавање њихових посљедица.
- Предузимати неопходне мјере након престанка рада постројења да би се избјегао било какав ризик од загађења и да би се локација на којој се постројење налази вратила у задовољавајуће стање, што значи да су испуњени сви стандарди квалитета животне средине који су битни за локацију постројења, нарочито они који се тичу заштите земљишта и воде.
- Ради спречавања приступа неовлашћеним лицима постројењу МХЕ, поставити заштитну ограду са капијом која се закључава и таблама на којима је јасно написано упозорење о опасности која постоји у близини постројења, одржавати у исправном стању.

3.2.2. Мјере за заштиту ваздуха

- У току експлоатације предметног постројења нису потребне мјере заштите ваздуха, јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.
- У случају поправки, ремонта или текућег одржавања, користити уређаје, возила и постројења која су према европским стандардима класификована у категорију с минималним утицајем на квалитет ваздуха.

3.2.3. Мјере за заштиту од буке

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта МХЕ, редовно пратити исправност и одржавање техничких стандарда инсталисане опреме и уређаја.
- Нису потребне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације, а у току ремонта радници су дужни користити заштитна средства од буке.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Уколико се докаже повећан ниво буке, предложити рјешење за смањење исте, као што је подизање зеленог појаса уз правилан одабир и диспозицију вегетације у циљу формирања заштитних баријера.
- Уређаји и постројења која емитују буку морају бити атестирани, тако конструисани или изоловани да у спољну средину не емитују буку преко дозвољеног нивоа који је регулисан Правилником о граничним вриједностима интензитета буке („Службени гласник Републике Српске“, број 2/23).

3.2.4. Мјере за заштиту воде

- Придржавати се услова из Водне дозволе.
- Прелив на водозахвату мора да омогући пропуштање еколошки прихватљивог протока (биолошког минимума), према одредбама члана 65. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).

- За водоток обезбиједити еколошки прихватљив проток низводно од водозавхвата утврђеног на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне као минимално средњи мјесечни проток 95% обезбјеђености у складу са чланом 65. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/06, 92/09 и 121/12).
- За предметно постројење ускладити и спроводити програм мониторинга за континуирано праћење хидролошких параметара квалитета површинских вода.
- Вршити контролу испуштања биолошког минимума низводно од водозавхатне грађевине путем аутоматске мјерне станице.
- Оборинске воде са кровова објеката одводити у упојни бунар.
- Оборинске воде са манипулативних површина спровести у сепаратор масти и уља, прије испуштања у крајњи реципијент.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из трансформатора у машинској згради.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале мора бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Изградњом и функционисањем предметног постројења не смије се угрозити постојеће стање околних објеката, саобраћајних и других објеката инфраструктуре, пољопривредног, шумског и водног земљишта, као и постојеће стање режима површинских и подземних вода.
- Пошто у предметном објекту – машинској згради није предвиђен стални боравак људи, нема настајања санитарних и фекалних вода и нема потребе за реализацијом уређаја за пречишћавање ове врсте отпадних вода.
- Уколико експлоатацијом и функционисањем предметног објекта дође до промјене природног режима вода, а то проузрокује штету било каквог карактера одговорно лице постројења је дужно да узроке штете отклони, а штету надокнади.
- Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).

3.2.5. Мјере за заштиту земљишта

- Бурад која ће се користити за чување горива морају бити од поцинчаног челичног лима, заварене конструкције и са по два челична обруча ради заштите приликом премјештања, утовара и истовара.
- Редовно одржавати асфалтирани манипулативни плато у кругу хидроелектране тако да се спријечи процуривање нафте и њених деривата у земљиште и евентуално цурење из моторних возила која се крећу у кругу хидроелектране.
- Подмазивање и сипање горива и уља вршити на бетонираним или асфалтираним површинама, а евентуалне мрље очистити посипањем адсорбенса.
- Обезбиједити довољне количине адсорбенса на локацији.
- Паркирање механизације која се користи вршити на бетонираним платоу за паркинг.
- У случају инцидената извршити хитну интервенцију у складу са оперативним плановима интервентних мјера у акцидентним ситуацијама.
- Вршити редовно одржавање и чишћење сабирних уљних јама испод турбина у сарадњи са овлашћеном институцијом и о томе водити уредну евиденцију.
- На мјестима која су највише захваћена ерозионим процесима извршити мјере заштите од ерозије (шумско-мелиоративне радове) посебно на огољеним површинама.
- Редовно пратити околни терен и подузети мјере стабилизације тла ради заштите од ерозије.
- Терен који је раскрчен због грађевинских радова поново озеленити да би се умањили евентуални ерозивни процеси.

3.2.6. Мјере за заштиту флоре и фауне

- Посебну пажњу усмјерити на заштиту ихтиофауне.
- Константно вршити мониторинг станишта и врста од посебне вриједности.
- Одржавати објекат за прелаз риба-рибљу стазу чиме ће се омогућити несметана лонгитудинална миграција риба.
- Одражавати рибљу стазу проходном.
- Одржавати систем за спречавање продирања риба у постројење хидроелектране.
- Конструктивно - архитектонским рјешењима водозахвата, таложника и водне коморе, прије доводног цјевовода, спријечити улазак рибље млађи у систем хидроелектране.
- У сарадњи са локалним риболовачким друштвом континуално пратити стање рибље популације у низводном и узводном дијелу и узети активно учешће у порибљавању, тј. обнављању рибљег фонда.
- У случају поремећаја миграционих путева, као и природне равнотеже и прираста ихтиофауне и других акватичних организама, урадити план санације и редовног годишњег вјештачког порибљавања и одржавања аутохтоних врста у складу са Законом о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, бр. 72/12 и 112/21).
- Евентуалне поремећаје природне равнотеже и прираста пратити и одржавати на оптимуму.
- У сарадњи са риболовачком организацијом, поставити знакове којима се обиљежавају рибарска подручја.
- Уколико се деси евидентна штета за рибљи фонд и друге акватичне организме, одговорно лице постројења обавезно је извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема, сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).
- Строго се придржавати свих одредби дефинисаних у члановима 73. и 74. Закона о рибарству.

3.2.7. Мјере за заштиту пејзажа

- Одржавати формирану зелени појас.
- Локацију вратити у првобитно стање (уколико је могуће и побољшано стање).
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- Забрањује се извођење било којих других радова осим предвиђених пројектом.

3.2.8. Мјере за управљање отпадом

- Придржавати се Плана управљања отпадом, припремљеног у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21).
- Отпад који настаје на локацији, прикупљати и раздвајати на мјесту настанка у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18), исти складиштити у намјенске контејнере и посуде, те збрињавати на основу уговора са овлашћеним лицима.
- Уредити мјеста за привремено одлагање отпада (водонепропусна површина заштићена од атмосферског утицаја) или одлагање вршити у контејнере веће запремине до преузимања сакупљеног отпада од стране овлашћених и надлежних институција.
- На локалитету мора бити постављен довољан број контејнера за сакупљање свих врста отпада.
- Сви контејнери и посуде на локацији морају бити јасно означени типом и нивоом опасности.

- Комунални отпад сакупљати у контејнере и збрињавати са локалном надлежном службом.
- Папир, картон, стакло, метал и пластику одвојено сакупљати у адекватне посуде и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом или рециклирати.
- Отпад од механичког раздвајања на решеткама привремено складиштити у намјенске контејнере и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- Опасан отпад сакупљати одвојено, на начин да се онемогући загађивање и штета по животну средину, привремено складиштити и збрињавати у сарадњи са овлашћеним предузећем.
- Водити евиденцију о чишћењу и уклањању отпада који спада у категорију опасног отпада у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада.
- Отпад индексних бројева 13 01 11* (синтетичка хидраулична уља), 13 01 13* (остала хидраулична уља), 13 02 06* (синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање), 13 02 07* (лако биоразградива моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање) и 13 05 06* (уља из сепаратора уље/вода) привремено складиштити у затворену металну бурад и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- Отпад индексних бројева 15 02 02* (адсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисања, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама) привремено складиштити у затворену металну бурад и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- У случају просипања нафтних деривата, контаминирано земљиште и адсорбентс привремено складиштити у затворено метално буре и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- Спријечити расипање отпада на предметној локацији.

3.2.9. Мјере у случају инцидента

- Придржавати се упутства за потенцијална ванредна стања услед људског фактора, елементарних непогода и спровести мјере смањења негативних посљедица по животну средину и здравље становништва.
- Придржавати се услова заштите од пожара.
- У инцидентним ситуацијама предузети све мјере да се узрок инцидента уклони а посљедице одмах санирају.
- У случају пробоја и истицања трансформаторског уља предвидјети изградњу бетонске уљне јаме која може да прими сву количину уља без расипања у случају екстремног истицања.
- На локацији располагати средствима за неутрализацију евентуално проливеденог горива и мазива.
- У сврху заштите од пожара стално проводити мјере заштите од пожара, имати исправна средства за заштиту од пожара и оспособити људе за поступање у случају пожара, а све у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српке“, број 94/21).
- Уколико се експлоатацијом објекта појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину обавезно извршити обавјештавање у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.
- Током експлоатације постројења константно вршити контролу испуштања еколошки прихватљивог протока, низводно од водозахватне грађевине, путем аутоматске мјерне станице.
- У случају ниског водостаја који би могао прво угрозити утврђени технолошки минимум турбине, обуставити рад МХЕ, односно успоставити мониторинг система режима вода и система интерног надзора и обезбедити безусловно осигурање испуштања гарантованог еколошког и биолошког минимума, те проводити мјере управљања водним ресурсом.

3.2.10. Мјере у случају затварања постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравнити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину).
- Извршити процјену утицаја на животну средину за случај затварања постројења.

4. Приликом рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске, број 124/12).

4.2. Граничне вриједности индикатора буке на отвореном и у затвореном простору према Правилнику о граничним вриједностима интензитета буке („Службени гласник Републике Српске“, број 2/23):

Зона	Намјена простора	Највиши допуштени мјеродавни ниво буке L _{RaeqT} / dB (A)			
		L _{day}	Levening	L _{night}	L _{den}
I	Подручја намијењена за одмор, лијечење и опоравак, тиха подручја изван насељеног подручја, укључујући и све категорије заштићених подручја у Републици Српској (национални парк, строги резерват природе, посебни резерват природе, споменик природе, заштићено станиште, заштићени природни пејзаж, заштићени културни пејзаж, парк природе, парк шума, објекат обликоване природе и споменик парковске архитектуре)	50	45	40	50
II	Искључиво стамбена подручја или тиха подручја унутар насељеног подручја (предшколске и школске зоне)	55	55	40	56
III	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински стамбене намјене	55	55	45	57
IV	Подручја мјешовите намјене, односно подручја већински пословне намјене (пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне градске саобраћајнице	65	65	50	66
V	Подручја искључиво занатске, услужно-трговачке, спортско-рекреационе и угоститељско-туристичке намјене	65	65	55	67
VI	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали	На граници ове зоне бука не смије прелазити граничну вриједност у зони са којом се граничи			

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за другу зону, с обзиром да се у овом случају ради о овој намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту сходно Правилнику о граничним и ремедијационим вриједностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број 82/21):

Земљиште/седимент (mg/kg апсолутно суве материје)								
	Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност		Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност		Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност
Метали								
Кадмијум (Cd)	0,8	12	Хром (Cr)	100	380	Бакар (Cu)	36	190
Никл (Ni)	35	210	Олово (Pb)	85	530	Цинк (Zn)	140	720
Жива (Hg)	0,3	10	Арсен (As)	29	55	Баријум (Ba)	160	625
Кобалт (Co)	9	240	Берилијум (Be)	1,1	30	Талијум (Th)	1	15
Молибден (Mo)	3	200	Селен (Se)	0,7	100	Калај (Sn)	-	900
Антимон (Sb)	3	15	Телур (Te)	-	600	Ванадијум (V)	42	250
Сребро (Ag)	-	15						
Неорганска једињења								
Цијаниди-слободни	1	20	Цијаниди-комплекс (pH≥5)	5	50	Бромиди (mgBr/l)	20	-
Цијаниди-комплекс (pH<5) ^{1*}	5	650	Тиоцијанати (укупни)	1	20	Флуориди (mgF/l)	500*	-
Ароматична органска једињења								
Бензен	0,01	1	Стирен (винилбензен)	0,3	100	Катехол (о-дихидроксибензен)	0,05	20
Етилбензен	0,03	50	Фенол	0,05	40	Резорцинол (м-дихидроксибензен)	0,05	10
Толуен	0,01	130	Крезол (укупни)	0,05	5	Хидрохинон (р-дихидроксибензен)	0,05	10
Ксилени	0,1	25	Додецилбензен	-	1.000	Ароматични растварачи	-	200
Полициклични ароматични угљоводоници (ПАН)								
ПАН (укупни) ^{2*}	1	40						
Хлоровани угљоводоници								
1,1,2-трихлоретан	0,4	10	Хлоронафтален	-	10	Тетрахлоранилин	-	30
Трихлоретан	0,1	60	Монохлоранилин	0,005	50	Пентахлоранилин	-	10
Тетрахлорметан	0,4	1	Полихлоровани бифенили (укупни) ^{5*}	0,02	1	4-хлорметилфенол	-	15
Тетрахлоретан	0,002	4	Екстрактабилна халогенизована органска једињења (ЕОХ)	0,3	-	Диоксин	-	0,001
Хлорбензени (укупни) ^{3*}	0,03	30	Дихлоранилин	0,005	50	Трихлоранилин	-	10
Хлорфеноли (укупни) ^{4*}	0,01	10						
Пестициди								
DDT/DDD/DDE (укупни)	0,01	4	α-НСН	0,003	-	Хлордан	0,00003	4
Дрини ^{6*}	0,005	4	β-НСН	0,009	-	Ендосулфан	0,00001	4
Алдрин	0,00006	-	γ-НСН	0,00005	-	Хептахлор	0,00007	4
Диелдрин	0,00005	-	Атразин	0,00002	6	Хептахлорепоксид	0,0000002	4
Ендрин	0,00004	-	Карбарил	0,00003	5	Манеб	0,002	35

НСН-једињења ^{7*}	0,01	2	Карбофуран	0,000 02	2	МСРА ^{8*}	0,000 05	4
Органо калајна једињења (укупни)	0,001	2,5	Азинфосметил	0,000 005	2			
Остале загађујуће материје								
Циклохексанон	0,1	45						
Фталати (укупни) ^{9*}	0,1	60						
Азбест	-	100						
Укупни нафтни угљоводоници (фракције С ₆ -С ₄₀)*	50	5. 000	Бутанол	-	30	Формалдехид	-	0,1
Пиридини	0,1	0,5	1,2 бутилацетат	-	200	Изопропанол	-	220
Тетрахидрофуран	0,1	2	Етилацетат	-	75	Метанол	-	30
Тетрахидротиофен	0,1	90	Диетиленгликол	-	270	Метил-терцијарни-бутил-етар (МТВЕ)	-	100
Трибромометан	-	75	Етиленгликол	-	100	Метилетилкетон (МЕК)	-	35
Акрилонитрил	0,000 007	0,1						

4.4. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ₃ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода у складу са Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01):

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, μS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп. материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК ₅ при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кодијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформе, N/100ml	<50	50-5000	5*10 ³ -5*10 ⁴	5*10 ⁴ -5*10 ⁵	>10 ⁵

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме вршења мониторинга
Квалитет ваздуха	Праћење основних параметара квалитета ваздуха према Уредби о вриједностима квалитета ваздуха	У зони машинске зграде	По налогу надлежне инспекције
Мониторинг буке	Укупни ниво буке	Плато испред машинске зграде Улаз у машинску зграду	Једанпут годишње

Квалитет воде	Физичко-хемијски параметри квалитета воде (рН, температура, амонијачни азот, нитритни азот, нитратни азот, фосфор, талог након 0,5h таложења, укупне суспендоване материје, масти и уља, мутноћа)	Површинска вода прије захвата	Два пута годишње
	Проток воде	Површинска вода-излаз из МХЕ	Проток воде континуирано
Квалитет земљишта	Садржај укупних угљиководоника, тешких метала и рН вриједности	Окружење предметне МХЕ	У случају инцидентних ситуација или по налогу надлежне инспекције

5.2. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлаштеног правног лица, а извјештаје о извршеном мјерењу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Уколико измјерене вриједности једног или више контролисаних параметара из табеле мониторинга буду изнад дозвољених граничних вриједности, одговорно лице је дужно одмах предузети мјере којима ће се прекорачене вриједности довести у дозвољене и извршити ванредно мјерење за наведени параметар, те о предузетим активностима и извршеном мониторингу обавјестити надлежни инспекцијски орган и орган надлежан за издавање еколошке дозволе.

5.4. Одговорно лице дужно је, без одлагања, пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који негативно утиче на животну средину.

5.5. Одговорно лице постројења дужно је поступати у складу са Правилником о регистру испуштања и преноса загађујућих материја из постројења („Службени гласник Републике Српске“, број 55/23) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са Правиилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17).

7. Ово рјешење се доставља надлежној инспекцији и јединици локалне самоуправе и објављује на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

8. Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом који мора садржавати Извјештаје о реализацији збрињавања свих врста отпада из постројења у периоду важења Плана управљања отпадом.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чланом 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

10. Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може

утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово министарство, у складу са чланом 96. Закона о заштити животне средине.

11. Административна такса за обнављање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

Образложење

Дана 12.06.2023. године одговорно лице „SAS“ д.о.о. Прибој, поднио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске захтјев за обнављање еколошке дозволе за малу хидроелектрану „Крупац“ инсталисане снаге 2 MW, која се налази на ријеци Жељезници, на земљишту означеном као к.ч. бр. 542/2, 543, 544 и 545/2 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа и к.ч. бр. 843/2, 2317/2 и 2325 К.О. Кијево, општина Трново. Документација је комплетирана дана 20.06.2023. године.

Еколошка дозвола за коју се у овом поступку тражи обнављање издата је за малу хидроелектрану која се налази на земљишту означеном као к.ч. бр. 542/2, 543, 544 и 545/2 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа и к.ч. бр. 843/2, 2317/2 и 2325 К.О. Кијево, општина Трново. Преградно мјесто са котом круне од 575,20 mпв, налази се на територији општине Трново и преграђује ријеку Жељезницу преградом дужине 20 m, са слапиштем, уставом, таложником и рибљом стазом, а низводно је изграђена машинска зграда са котом „0“ од 536,00 mпв. Између машинске зграде и водозавхвата постављен је челични цјевовод одговарајућег пречника, за прикупљање и довод воде на турбинска постројења. Водозхват је бочни, хидраулички је широки праг и контролни профил који одређује капацитет таложника. Профил водозавхвата, висина прага и ширина прага су усклађени са котом нормалног успора, котам терена на мјесту водозавхвата и положајем таложника. Испитивано је више просторних распореда ових грађевина и одабране оне сразмјере и положај који дају хидраулички најповољније искоришћење и најмање трошкове. Улазни подаци за таложник су:

- таложница са једном комором са повременим испирањем,
- мјеродавни проток $Q_p = 3,5 \text{ m}^3/\text{s}$,
- мјеродавни пречник зрна $dz = 0,5 \text{ mm}$,
- усвојена дубина таложења $ht = 2,8 \text{ m}$.

На дијелу водозавхвата изграђен је отвор којим се рибља стаза снабдијева водом из малог језера створеном преградом и рибља стаза са размјерама сходно мјеродавном протоку $1,0 \text{ m}^3/\text{s}$ и разликама нивоа. Поред прелива изграђен је темељни испуст чија је сврха пражњење зајаженог корита ради поправки или испуштања талога који се сакупи испред преграде. Предметна МХЕ је деривациона, односно користи се цјевовод за прихватање инсталисаног протока и спровођење до турбина. Траса цјевовода је постављена на лијевој обали између пута и ријеке. Траса је просторно постављена тако да обезбјеђује заштиту од великих вода, најмањи број скретања цјевовода и висински положај којим се штити цјевовод од појаве вакуума, односно ниских притисака при прелазним збивањима у цјевоводу код пуштања турбина, заустављања турбина и промјена протока као и испада генератора са мреже. Сразмјере водозавхвата грађевина одређене су из услова преливања усвојених великих вода, захватања потребног протока за МХЕ и несметаног протицања биолошког минимума при било којим условима дотока и обезбеђења кретања риба рибљом стазом. Машинска зграда је постављена тако да обезбједи несметан рад турбина при било којим протицајима у ријеци, што првенствено произилази из нивоа великих вода и кавитационих својстава турбина. Рибља стаза која је у њеном саставу је у раду током цијеле године, а притом се не нарушава снабдевање водом мале хидроелектране. Односно, рибљом стазом мора тећи најмањи гарантовани протицај непрестано током цијеле године, који износи 70 l/s , јер је постројење са

деривационим, односно станичним цјевоводом и са дужином од 2320 m. Дно рибље стазе покрива се природним каменом у складу са условима Завода за заштиту природе.

У складу са чланом 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, уз захтјев за обнављање еколошке дозволе су приложени: Изјава одговорног лица од 09.06.2023. године, Извјештаји о извршеним мјерењима, Записник инспектора о вандредној инспекцијској контроли број: 24.090/362-246-49-1/23 од 14.06.2023. године израђен од стране Републичке управе за инспекцијске послове-Одјељење Источно Сарајево, ажуриран План управљања отпадом од маја 2023. године, израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Пале, Грађевинска дозвола број: 15.03-360-25/23 од 04.04.2023. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Обавјештења о промјени број: 15.04.96-75/18 од 07.05.2020. године, 02.03.2021. године и 24.03.2023. године, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и доказ о уплати административне таксе од 09.06.2023. године.

У Изјави одговорно лице наводи да су даном подношења захтјева за обнављање еколошке дозволе, извршене мјере и обавезе наложене рјешењем о дозволи, измјене које су се десиле односе се на измјену механичке опреме на дијелу машинске зграде предметног постројења МХЕ „Крупац“ на ријеци Жељезници, снаге 2 MW, о којима је обавјештено Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, те да није дошло до значајних промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, коришћење енергије, извор емисија и локацију на којој се постројење налази.

Увидом у евиденцију овог министарства утврђено је да је за вријеме важења еколошке дозволе која се обнавља одговорно лице, у складу са чланом 96. Закона о заштити животне средине, обавијестило Министарство о сљедећим промјенама:

- на дионицама гдје траса цјевовода иде уз потпорне зидове магистралног пута, гдје је узак појас између пута и корита ријеке или је корито изразито сужено, цјевовод је убетониран по читавом обиму, те се на тај начин повећава његова стабилност и заузима најмања површина протицајног профила ријеке,
- на дионицама гдје траса цјевовода иде преко широких тераса између пута и ријеке или је корито ријеке велике ширине, цјевовод се изводи као укопани, а према потреби штити обалоутврдом од ерозивног дјеловања ријеке,
- да би била два преливна поља, умјесто једног преливног поља са слободним преливом, регулациона хидромеханичка опрема је димензионисана на велику воду, ранга појаве 1/100, те се на овај начин добија технички и хидраулички коректније рјешење,
- умјесто чеоног, изводи се бочни водозахват који има знатно мањи утицај на магистрални пут, а преко горње плоче таложнице омогућен је приступ и чишћење грубе решетке,
- утврђене су ознаке катастарских честица, како слиједи: к.ч. број 545/2, по култури шума површине 1585 m², уписна у Пл. број 388/8 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа, посједник Република Српска; к.ч. број 843/2, по култури шума површине 779 m², уписна у Лн. број 294/6 К.О. Кијево, општина Трново, корисник Република Српска; к.ч. број 542/2, по култури ријека површине 47 m², уписна у Пл. број 54/2 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа, посједник Воде; к.ч. број 2317/2, по култури ријека површине 1508 m², уписна у Лн. број 237/3 К.О. Кијево, општина Трново, корисник општина Трново; к.ч. број 2325, магистрални пут површине 42204 m², уписна у ЗК уложак број 287 К.О. Кијево, општина Трново, власник ДС СИЗ за магистралне путеве БиХ; к.ч. број 543, по култури шума површине 2219 m², уписна у Пл. број 388/7 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа, посједник Република Српска; к.ч. број 544, по култури локални пут површине

9385 m², уписна у Пл. број 52/6 К.О. Крупац, општина Источна Илиџа, посједник јавни и некатегорисани путеви;

- реконструкција машинске зграде којом је планирана преправка турбине 1 и турбине 2 у виду машинских радова чиме би се повећала снага турбина 1 на 625 kVA и турбине 2 на 625 kVA. Такође, у оквиру реконструкције дошло би до уградње и монтаже турбине 3 снаге 750 kVA, са пратећом опремом као и одговарајућим генератором. У оквиру електро радова извршила би се уградња генератора на турбини 3 са припадајућом опремом у виду ормара аутоматике, трафоа као и њихово повезивање жицама на постојећу електроинсталацију. Завршетком реконструкције укупна инсталисана снага МХЕ „Крупац“ би била 2 MW, а не 0,990 MW.

Све наведене промјене су размотрене, те је Министарство на основу достављених Стручних мишљења израђених од стране овлаштених правних лица, као и мишљења ЈУ „Воде Српске“ Бијељина, у којем је наведено да са водопривредног аспекта не постоје препреке да се угради додатни агрегат чиме би се повећала инсталисана снага МХЕ „Крупац“ са 0,990 MW на 2 MW, те да је издато и Рјешење о водној сагласности, одлучило да исте нису значајне те је важећа еколошка дозвола остала на снази. У складу са напријед наведеним, Министарство је извршило ревизију предметне еколошке дозволе на начин да је промјењена инсталисана снага МХЕ „Крупац“ и да иста сада износи 2 MW. Такође дошло је и до измјене катастарских честица на којима се предметно постројење налази у складу са горе наведеним утврђеним честицама.

Извјештаје о извршеном мониторингу чине: Записник о извршеним мјерењима у животну средину за април 2019. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима у животну средину за јун 2020. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима буке за април 2021. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока за октобар 2021. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима у животну средину за октобар 2021. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Извјештај о хидрометријским мјерењима за април 2021. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима у животну средину за април 2021. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока за октобар 2022. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима у животној средини од јула 2022. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима буке за април 2022. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока-прољетно мјерење за април 2023. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока-прољетно мјерење за април 2023. године израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево, Записник о извршеним мјерењима буке за април 2023. израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара. Увидом у достављене извјештаје утврђено је да све мјерене вриједности не прелазе граничне вриједности прописане важећим подзаконским актима. Достављени извјештаји чине доказе да одговорно лице постројења, које представља извор емисија обавља мониторинг емисија, обезбјеђује мониторинг

квалитета свих елемената животне средине у зони утицаја постројења, учествује у трошковима мјерења емисија у зони утицаја и прати и друге утицаје својих активности на стање животне средине, те да је извршио мјере наложене у рјешењу које се у овом поступку обнавља, а у складу са чланом 92. Закона о заштити животне средине. Овим рјешењем је прописано да је одговорно лице дужно вршити редован мониторинг за вријеме обављања регистрованих активности, на начин утврђен тачком 5. овог рјешења.

Записником о извршеној вандредној инспекцијској контроли, у којем је предмет контроле испуњеност услова из еколошке дозволе, а коју је извршио Млађен Лакић, Републички еколошки инспектор по службеној легитимацији број 246, утврђено је да субјект контроле посједује: Рјешење о регистрацији о оснивању дијела Производно прометног друштва са ограниченом одговорношћу „SAS“ д.о.о. Прибој, Прибој бб, лопаре, Потврду-ЈИБ, Увјерење-ИД број, Рјешење којим се предметном субјекту даје еколошка дозвола, План управљања отпадом од маја 2023. године, израђен од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ д.о.о. Источно Сарајево. Током инспекцијског прегледа предочени су извјештаји о извршеним мјерењима израђени од стране Института за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара „UNIS“ и то: Записник о извршеним мјерењима у животну средину за април 2019. године, Записник о извршеним мјерењима у животну средину за јун 2020. године, Записник о извршеним мјерењима буке за април 2021. године, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока за октобар 2021. године, Записник о извршеним мјерењима у животну средину за октобар 2021. године, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока за април 2021. године, Записник о извршеним мјерењима у животну средину за април 2021. године, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока за октобар 2022. године, Записник о извршеним мјерењима у животној средини за јул 2022. године, Записник о извршеним мјерењима у животној средини за јул 2022. године, Записник о извршеним мјерењима буке за април 2022. године, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока-прољетно мјерење за април 20213. године, Извјештај о хидрометријским мјерењима протока-прољетно мјерење за април 2023. године, Записник о извршеним мјерењима нивоа буке за април 2023. године. Закључцима наведених извјештаја је констатовано да вриједности мјерених параметара задовољавају граничне вриједности прописане важећим подзаконским актима. У Записнику је наведено да је на лицу мјеста констатовано да су извршене мјере и обавезе наложене рјешењем о еколошкој дозволи и да није дошло до значајних промјена услова који се односе на постројење и активности, основне и помоћне сировине, кориштење енергије, извор емисија и локацију на којој се МХЕ „Крупац“ налази. У Записнику је такође наведено да је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију обавијестило Инспекторат Републике Српске Обавјештењем број: 15.04.96-75/18 од 24.03.2023. године, да је „САС“ д.о.о. Прибој обавјештење о планираној промјени која се односи на измјену механичке опреме у дијелу машинске зграде предметног постројења чиме би се повећала инсталисана снага са 0,990 MW на 2 MW. Министарство је у Обавјештењу утврдило да реализацијом планираних промјена на објектима мале хидроелектране, услови и мјере наведене у еколошкој дозволи се не морају мијењати тако да се не мијењају ни услови под којим је иста издата. С тим у вези, а у складу са чланом 96. Закона утврђено је да се не ради о значајној промјени на постројењу МХЕ „Крупац“, те остаје на снази еколошка дозвола број 15.04-96-75/18 од 11.09.2018. године. Даље се наводи да је на планирану реконструкцију прибављено мишљење ЈУ „Воде Српске“ Бијељина, у којем је наведено да са водoprивредног аспекта не постоје препреке да се угради додатни агрегат чиме би се повећала инсталисана снага МХЕ „Крупац“ са 0,990 MW на 2 MW. На пројектну документацију за реконструкцију машинске зграде за МХЕ „Крупац“, у складу са којом би се повећала инсталисана снага на 2 MW, издато је Рјешење о воној сагласности од стране ЈУ „Воде Српске“ Бијељина.

У складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом, уз захтјев за обнављање предметне дозволе достављен је ажуриран План управљања отпадом, те је у диспозитиву овог рјешења наложено да је неопходно придржавати се истог.

Цијенећи наведено, овај орган је закључио да је у поступку обнове рјешења извршена ревизија услова из предметне еколошке дозволе, на начин да је извршена ревизија одређених мјера заштите животне средине у цјелини и по сегментима, укључујући и измјену снаге мале хидроелектране и катастрске честице на којима се постројење налази што је учињено у тачки 1. рјешења, идентификацију врста отпада која је настала радом постројења, што је учињено у тачки 3. рјешења, да су прецизиране граничне вриједности, укључујући и граничне вриједности утврђене у Правилнику о граничним вриједностима интензитета буке, што је учињено у тачки 4. рјешења, да су ревидиране и утврђене обавезе које се односе на обнову еколошке дозволе, утврђене мониторингом у тачки 5. као и обавеза поступања по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача, што је и учињено у поступку обнове предметног рјешења.

Цијенећи да су испуњени услови из члана 5. Правилника о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола, Министарство је на основу члана 94. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

У складу са Правиилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17) ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са чланом 94. Закона о заштити животне средине.

Административна такса у износу од 150,00 КМ наплаћена је на основу члана 3, по тарифном броју 68г) Закона о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11, 67/13 и 123/20) а копија уплатнице која доказује уплату наведене таксе приложена је у предметном спису.

Поука о правном средству:

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерака и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. „SAS“ д.о.о. Прибој
Прибој бб, Лопаре,
2. Одјељењу надлежном за заштиту животне средине општина Источна Илиџа,
3. Одјељењу надлежном за заштиту животне средине општина Трново
4. Републичка управа за инспекцијске послове,
5. Евиденцији,
6. а/а.

МИНИСТАР

Бојан Випотник